Mock paper - II

जैन विद्यालयः

द्वितीय पदवी पूर्व प्रश्नपत्रिका

समयः 3 घण्टाः 15 निमेषा **संस्कृतम्** **अङ्काः 100**

I. एकवाक्येन संस्कृत भाषया उत्तरं लिखत । **10x1=10**

1. भारतवर्षे कति कुलपर्वताः सन्ति?
2. विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः?
3. प्रव्राजकः वणिजः गृहं किमर्थम् अगच्छत् ?
4. शकुन्तला का?
5. राणाप्रतापस्य पितरौ कौ?
6. महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगंच्छति?
7. सुन्दरः किमर्थम् नगरम् आगच्छति?
8. कर्णस्य गुरु कः?
9. डा॥ के.एस्.नागराजन् विरचितं नाटकं किं?
10. कृष्णशास्त्रीमहोदयेन आरब्धा पत्रिका का?

II. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृत भाषया/ कन्नडभाषया /आङ्ग्ल भाषया वा उत्तरं लिखत । (पञ्चानामेव) **5x2=10**

11. 'शान्त्याः' सौन्दर्यं वर्णयत् ।
12. भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत?
13. कीदृशं कुसुमगन्धम् अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति?
14. पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि?
15. नरविग्रहाः देवाः के?
16. शास्त्रिणाम् औदार्यम् ।
17. भारतवर्षस्य पञ्चनदीनां नामानि लिखत?

III. पाठनाम उल्लिखय श्लोकानाम् अनुवादं कन्नड आंग्लभाषया वा लिखत । (त्रयाणामेव) **3x3=9**

18. धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः ।
विधारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ॥

19. यदि यथा वदति क्षितिपस्था
त्वमसि किं पितुरुत्कलया त्वया
अथ तु वोत्सि शुचिव्रतमात्मनः
पतिकुले तव दास्यमपि क्षमम् ॥

20. भवज्जीवितमात्मनः प्रियं तथा परेषामपि जीवितं प्रियम् ।
निरीक्ष्यते जीवितमात्मनो यथा तथा परेषामपि रक्ष जीवितम् ॥

21. अश्वत्थमेकं पिचुमन्दमेकं न्यग्रोधमेकं दशतिन्त्रिणां च ।
कपित्थबिल्वामकत्रयं च नवाम्रवापी नरकं न पश्येत् ॥

22. इतः स्वर्गश्च मोक्षश्च मध्यश्चान्तश्च गम्यते ।
न खल्वन्यत्र मर्त्यानां भूमौ कर्म विधीयते ॥

IV. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृत भाषया लिखत । (चतुर्णामेव) **4x2=8**

23. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि ।
24. अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि ।
25. कुत्रापि गत्वा धनं संग्रहिष्यामि ।
26. किम् अनेन प्रश्नायासेन?
27. सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु ।
28. यह कमेवं मा भक्ष्य ।

V. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्ल भाषया वा उत्तरं लिखत । (पञ्चानामेव) **5x5=25**

29. पुण्डरीक महाश्वेतायोः सरसंवादः ।
30. कर्णशापप्रसङ्गः ?
31. विद्यार्थिनां कृते कृष्णशास्त्रिणां सन्देशः ।
32. भारतवर्षस्य भौगोलिकचित्रणं कुरुत ।
33. दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं कुरुत ।
34. विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत ।
35. 'निर्विमर्शा हि भीरवः' इति शीर्षिकां समर्थयत ।
36. महाराणाप्रतापेन अनुभूता कष्टपरम्परा ।

VI. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । **4x1=4**

37. उत्तरं यत् समुद्रस्य ---------- दक्षिणं च यत् ।
37. यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि ---------- प्राप्नुवन्ति।
39. आङ्गुलीयकशून्या मे ---------- ।
40. वैरिणां ---------- समुद्रोपमम् आसीत् ।

(अङ्गुलिः, सैन्यं, ग्लानि, हिमवत्)

VII. 41. संयोजयतः– 4x1=4

क	ख
अलङ्कारमिव	पापम्
किल्विषम्	सरसवत्याः
विलासमिव	राणाहमीरः
सिसीदिया	ब्रह्मचर्यस्य –

VIII. रेखाङ्कितानि पदानि आश्रित्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।(त्रयणामेव) 3x1=3

42. पुत्थलिका भोजराजं प्रति अब्रवीत् ।

43. अनुचराः प्रव्राजकस्य वचनम् अपालयन् ।

44. प्रमदा परिणेतुः समीपे इष्यते ।

45. उदयसिंहः प्रतापी राजा आसीत् ।

46. अम्बया सह स्नातुम् अभ्यागमम् ।

IX. **यथानिर्देशं कुरुत । (चतुर्णामेव)** 4x3=12

47. सन्धिं विभजत / योजयत (त्रयाणामेव)

ज्ञेयः + ते, किमप्याश्चर्यम्, भावन्नियोगम्,
वन+अनिलेन, आननारविन्दे

48. विग्रहवाक्यं / समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव)

पुराणभारतम्, भीषणाकृतिः, कमनीयरूपा, उत्कटेच्छा,
ज्ञानदाहः, शौर्यगाथाः

49. लिङ्ग – विभक्ति – वचनानि लिखत । (द्वयोरेव)

वर्जयेत्, मन्यते, गृहाण, चिन्तयत

50. लकार – पुरुष – वचनानि लिखत । (द्वयोरेव)

वैरिभिः, परभृताः, भूतले, सभाम्

51. वाक्यदोषं परिहरत ।

यथा गुरुः रोचते ।

अथवा

इन्द्रः दुष्यन्तस्य प्रियसखा आसीत् ।

52. प्रयोग परिवर्तयत ।

वित्तेन धर्मः रक्ष्यते ।

अथवा

निवार्यतां हृजयम् ।

53. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।

रतेः बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकम् ।।

अथवा

अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ।

54. **कन्नड भाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत ।** **5**

भारतीयसंस्कृतिः विश्वस्य सर्वासु संस्कृतिषु प्राचीना, श्रेष्ठा, प्रेष्ठा च इति सर्वैः विद्वद्भिः स्वीक्रियते । यदा विश्वस्य अत्येषां देशानां निवासिनः सभ्यताहीनाः संस्कृतिविहीनाः च स्वजीवनापनं कुर्वन्तः, आसत् , तस्मिन्नेव काले भारतीय संस्कृतिः परमोत्कृष्टा विराजमाना च आसीत् । अत्र विचारस्वातन्त्र्यं, सदाचारपालन, धार्मिकता, दुःखसहिष्णुता, ज्ञान प्राधान्यं, विश्वबन्धुत्वस्थापनं चेत्यादयः विशेषगुणाः विराजन्ते । अत एव भारतीय संस्कृतिः सर्वैः प्रशंस्यते ।

55. संस्कृत भाषया अनुवदत । 5

ಒಮ್ಮೆ ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಜನಕ ಮಹಾರಾಜನ ಬಳಿ ಋಷಿಗಳು ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು – 'ಹೇ ರಾಜನ್, ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ?' ಎಂದು. ಆಗ ಜನಕನು 'ಎಲೈ ಋಷಿವರ್ಯರೇ, ನೀವು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನದೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ 'ಇದು ಸಾಧ್ಯ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

Once the sages went to the king Janaka and asked him 'Oh, King, how can you perform both protection of the subjects and accomplishing yoga simultaneously? 'The king replied, 'Oh great sages, I think, you are questioning one, though you yourselves know it. Every thing happens in this world by the grace of Almighty. I discharge my duties with the feeling that nothing is mine. So this is possible.

56. **इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।** **5x1=5**

हरिः दुःखानि हरिष्यति । कवयः काव्यानि करिष्यन्ति । गिरिश्चः रत्नानि उदभवन् । उदधिः रत्नानां निधिरस्ति । कपीनां पुच्छं लम्बं भवति । शुचौ रवेः प्रातपः जणडो भवति । अग्नेः रूपं भास्वरं भवति । प्रहीनां पादान् न प्रसृजद्ध विधिः । खगा वनस्पतीनां शाखासु स्थास्यन्ति । जनाः भानूदये देवार्चनमनुतिष्ठन्ति ।

प्रश्नाः

1. कः दुःखानि हरिष्यति?
2. के काव्यानि करिष्यन्ति?
3. केभ्यः रत्नानि उदभवन्?
4. केषां शाखासु स्थास्यन्ति खगाः?
5. कस्य रूपं भास्वरं भवति?